

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen samt till lag om ändring av 9 § lagen om rehabiliteringspenning och lag om upphävande av lagen om temporär ändring av 14 § lagen om rehabiliteringspenning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att giltighetstiden för de temporära ändringar som gjorts i sjukförsäkringslagen i anslutning till den andra tilläggsbudgeten för 1992 förlängs så att ändringarna blir permanenta fr.o.m. ingången av 1993. Dessutom föreslås det att den procentsats enligt vilken dagpenningens storlek bestäms i fråga om arbetsinkomst som överstiger 37 800 mk men inte 113 890 mk sänks med ytterligare fyra procentenheter. Den procentsats enligt vilken dagpenningens storlek fastställs är då för den del av årsinkomsten som överstiger 37 800 mk 66 i stället för 75 och för den del av årsinkomsten som överstiger 113 890 mk 40 i stället för 45. Ändringarna skulle också gälla moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen, specialvårdspenningen samt rehabiliteringspenningen som börjar betalas efter lagens ikraftträdande.

Ersättningsprocentsatsen för ersättningsgilla av läkare ordinerade läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser skulle för den del som överstiger självriskandelen på 45 mk vara 40 i stället för 50. Sjukförsäkringsersättning skulle i regel inte beviljas för handköpsläkemedel.

I propositionen föreslås dessutom att faderskapsledighet som hålls i samband med barns födelse framöver alltid skall förkorta föräldrapenningsperioden med 12 vardagar, oberoende av om fadern tar ut ledigheten eller inte, samt

att rätten för en kommun att få sjukförsäkringsersättning för kostnader föranledda av sjuktransporter upphävs. Det föreslås att den självrisktid som hänför sig till dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning förlängs med två vardagar, dvs. så, att dagpenning inte betalas för den dag då arbetsoförmågan inträdde ej heller för de nio närmast följande vardagarna. Ändringen i självrisktiden för lantbruksföretagarnas särskilda sjukförsäkringsdagpenning beaktas i lantbruksinkomsten.

Dessutom föreslås att ersättningsprocenten för de läkemedel och kliniska näringspreparat som ersätts till 80 % sänks till 75 % och att den andel av den försäkrades årliga läkemedelskostnader som inte ersätts höjs från 2 500 mk till 3 700 mk. Det föreslås också att engångssjälvrisk för resekostnader som den försäkrade själv betalar höjs från 35 mk till 50 mk samt att självriskandelen för de årliga resekostnaderna höjs från 700 mk till 1 500 mk. Ersättningsprocenten för företagshälsovården föreslås bli sänkt från 50 till 45.

De föreslagna ändringarna beräknas spara 1 150 milj. mk i utgifter för sjukförsäkringen under år 1993.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

Enligt 16 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (1714/91) är dagpenningen per dag minimidagpenningen, 59,75 mk, ökad med 30 % av en trehundrededel av den försäkrades vid beskattningen konstaterade arbetsinkomster under det kalenderår som anges i förordning, dock minst 80 % av en trehundrededel av arbetsinkomsterna om dessa inte överstiger 36 000 mk. Överstiger arbetsinkomsterna 36 000 mk, men inte 108 000 mk, är dagpenningen 80 % av en trehundrededel av 36 000 mk ökat med 75 % av trehundrededelen av det belopp som överstiger 36 000 mk. Överstiger arbetsinkomsterna 108 000 mk, är dagpenningen för den del som överstiger 108 000 mk 45 % av trehundrededelen av det belopp som överstiger 108 000 mk. Överstiger arbetsinkomsterna 180 000 mk, är dagpenningen för den del som överstiger 180 000 mk 25 % av trehundrededelen av det belopp som överstiger 180 000 mk. Har den försäkrade under ovan angiven tid inte haft arbetsinkomster eller har beskattning verkställts enligt uppskattning på det sätt som nämns i 72 § 1 mom. 3 punkten beskattningslagen (482/58) på grund av att ingen skattedeklaration har avgetts, skall dagpenningen per dag vara lika stor som minimidagpenningen.

Enligt 76 § sjukförsäkringslagen justeras de markbelopp som nämns i 16 § i samma lag, vilka i lagen angetts på 1991 års nivå, kalenderårsvis enligt det löneindex som varje år fastställs för tillämpningen av 9 § (659/76) lagen om pension för arbetstagare.

I samband med stabiliseringen av statsekonomi var det i den andra tilläggsbudgetpropositionen för 1992 nödvändigt att begränsa ökningen av utgifterna för sjukförsäkringsdagpenning. Detta fick dock inte minska minimiskyddet. Därför ändrades stadgandet som gäller fastställande av sjukdagpenningen temporärt genom lagen om temporär ändring av sjukförsäkringslagen (626/92) så att årsinkomstgränsen som enligt 1992 års index är 37 960 mk (= 36 000 enligt 1991 års index) sänktes till 37 800 mk samt ändrades den procent enligt vilken dagpenningen fastställs till den del inkomstgränsen överskrider från 75 % till 70 %. På motsvarande sätt sänktes den procent enligt vilken dagpenningen fastställs till

den del inkomstgränsen överskrider 113 890 mk (i 1991 års index 108 000 mk) från 45 till 40. Ändringarna som också gällde moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen samt specialvårdspenningen genomfördes från den 1 september 1992 så, att de tillämpas på dagpenningar som hänför sig till tiden efter lagens ikraftträdande. Sänkningen gäller enligt hänvisningsstadgandet i 14 § 1 mom. lagen om rehabiliteringsdagpenning (611/91) också rehabiliteringsdagpenning som börjar betalas efter lagens ikraftträdande. För att rehabiliteringsdagpenningens belopp inte skall vara sänkt hela rehabiliteringstiden, förhindrades sänkningen genom ett särskilt stadgande.

Enligt 9 § 1 mom. (1714/91) sjukförsäkringslagen ersätter sjukförsäkringen hälften av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 45 mk i fråga om läkemedel som ordinerats av läkare, eller salvbaser som ordinerats av läkare för behandling av långvarig hudsjukdom och som tillverkas på läkemedelsfabrik eller apotek och anskaffas på apotek.

Läkemedel som används vid svåra och långvariga sjukdomar ersätts likväl enligt 9 § 1 mom. helt och hållet eller till 80 % enligt vad som bestäms genom beslut av statsrådet. Kliniska näringspreparat som behövs vid behandling av svåra sjukdomar ersätts enligt 9 § 2 mom. med hälften av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 45 mk, eller till 80 %, enligt vad som bestäms genom beslut av statsrådet. Då ersättningsnivån bestäms, beaktas sjukdomens art samt i vilken mån läkemedlet och det kliniska näringspreparatet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt. Statsrådet skall i beslutet bestämma vad som skall anses som svår och långvarig sjukdom. Om det sammanlagda beloppet av de icke ersatta läkemedelskostnaderna för delvis ersatta läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser under samma kalenderår överstiger 2 500 mk (år 1992), ersätts det överskjutande beloppet till fullo.

I anslutning till den andra tilläggsbudgetpropositionen för 1992 sänktes ersättningsprocenten för grundersättningsgilla läkemedel, salvbaser samt kliniska näringspreparat från 50 % till 40 % från och med den 1 september 1992 genom ovan nämnda lag om temporär ändring av sjukförsäkringslagen som en av de

åtgärder som syftar till att stabilisera statsekonomin.

Enligt 5 § (479/85) sjukförsäkringslagen ersätts läkemedel som ordineras av läkare för behandling av sjukdom. Såväl receptbelagda läkemedel som läkemedel som får säljas på apotek även utan recept, s.k. handköpsläkemedel, är i allmänhet ersättningsgilla.

Handköpsläkemedlen har inte ur vårdsynpunkt lika stor betydelse som receptläkemedlen. Av denna anledning upphörde man i anslutning till den andra tilläggsbudgeten för 1992 genom den temporära ändringen av 5 a § (626/92) sjukförsäkringslagen av statsekonomiska orsaker temporärt med att betala sjukförsäkringsersättning för handköpsläkemedel, med vissa undantag, även om en läkare skrivit ut recept på dem. Ändringen genomfördes från den 1 september 1992 till utgången av 1992 genom ovan nämnda lag om temporär ändring av sjukförsäkringslagen. Ersättningsgilla förblev undantagsvis endast de specialersättningsgilla handköpsläkemedel som ur vårdsynpunkt är viktigare än andra, samt vissa andra preparat som social- och hälsovårdsministeriet särskilt utfärdat ett beslut om (778/92).

I syfte att spara i utgifterna för sjukförsäkringen föreslås att giltighetstiden för ovan nämnda temporära ändringar görs varaktiga från den 1 januari 1993. I anslutning till detta bör 14 § 3 mom. som temporärt fogats till lagen om rehabiliteringspenning, upphävas. Trots att det i anslutning till EES-avtalet föreslås att begreppet läkemedel utvidgas så, att de omfattar såväl naturmedel som homeopatiska och antroposofiska preparat, är det inte ändamålsenligt att de ersätts enligt sjukförsäkringslagen. Därför föreslås att ett omnämnande om detta tas in i 5 a § sjukförsäkringslagen.

Dessutom föreslås att den procentsats enligt vilken dagpenningens storlek fastställs i fråga om årsinkomst som överstiger 37 800 mk men inte 113 890 mk sänks med fyra procentenheter, dvs. till 66 %. Samtidigt föreslås att ersättningsnivån beträffande de läkemedel och kliniska näringspreparat som ersätts till 80 % sänks till 75 % och att det sammanlagda belopp som den försäkrade själv skall betala för ersättningsgilla läkemedel höjs från 2 500 mk till 3 700 mk.

Föräldrapenning betalas enligt 23 § (1324/90) sjukförsäkringslagen för sammanlagt 170 vardagar omedelbart efter att moderskapspenningsperioden har upphört. På grundval av vård av

adoptivbarn betalas enligt paragrafens 4 mom. föräldrapenning tills 246 vardagar har förflutit från barnets födelse. Faderskapspenning betalas enligt paragrafens 3 mom. för 6—12 vardagar i samband med barnets födelse. Faderskapspenningen förkortas i motsvarande mån föräldrapenningsperioden. För att en inbesparing skall kunna uppnås i sjukförsäkringsutgifterna föreslås det att lagen ändras så, att föräldrapenningsperioden framöver alltid förkortas med 12 vardagar, oberoende av om fadern tar ut ledigheten eller inte.

Det har i någon mån varit oklart om föräldrapenning kan betalas samtidigt till båda föräldrarna. För att göra lagens innehåll tydligare föreslås det att 23 § 2 och 4 mom. sjukförsäkringslagen kompletteras så, att föräldrapenning endast betalas till en förälder åt gången.

På grund av de ändringar i ersättningsnivån som gjorts föreslås av tekniska skäl en ändring av 30 § sjukförsäkringslagen.

Den försäkrade får enligt 10 § 1 mom. sjukförsäkringslagen full ersättning för resekostnader som beror på patientbesök av en läkare, tandläkare eller någon som har behörig yrkesutbildning till den del kostnaderna för en enkel resa överstiger 35 mk. Detsamma gäller ersättning för resekostnader som beror på den försäkrades besök hos läkare, tandläkare, sjukvårdsanstalt, laboratorium och röntgeninstitut eller hos någon som har behörig yrkesutbildning. Om de resekostnader som den försäkrade själv skall betala under samma kalenderår överstiger 700 mk (årlig självriskandel), ersätts den överskjutande delen helt och hållet.

För att inbesparingar i utgifterna för sjukförsäkringen skall kunna göras föreslås att engångsjälvriskandelen för resor höjs från 35 mk till 50 mk samt den årliga självriskandelen från 700 mk till 1 500 mk. Det föreslås att ändringarna genomförs så att de gäller varaktigt från ingången av 1993.

Enligt 19 § 1 mom. (471/81) sjukförsäkringslagen betalas dagpenning för varje vardag, dock inte för den dag då arbetsoförmågan inträdde, ej heller för de sju närmast följande vardagarna. Om en försäkrad på grund av arten av sitt arbete regelbundet är i arbete söndagar, helgdagar, självständighetsdagen eller första maj, likställs denna dag med vardag vid beräkandet av den ovan nämnda tiden om sju dagar, förutsatt att han hade varit skyldig

att vara i arbete även nämnda dag om han inte skulle ha insjuknat.

På motsvarande sätt som enligt 19 § 1 mom. sjukförsäkringslagen betalas rehabiliteringspenning enligt 9 § lagen om rehabiliteringspenning inte under självrisktiden, som omfattar den dag rehabiliteringen inleddes och de sju närmast följande vardagarna.

För att inbesparingar skall kunna göras i utgifterna för sjukförsäkringen föreslås att den självrisktid som hänför sig till såväl sjukförsäkringsdagpenningen som rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning varaktigt förlängs med två vardagar från den 1 januari 1993.

Finland har tillträtt Internationella arbetsorganisationen ILO:s konvention nr 130 (864/74) angående medicinsk vård och dagpenning. Överenskommelsen har för Finlands del varit i kraft från och med den 2 september 1975. I 26 artikeln 3 mom. i konventionen stadgas: "Om enligt en medlemsstats lagstiftning dagpenningar inte utges förrän efter utgången av en karenstid, får denna inte överskrida de tre första dagarna av inkomstbortfall". Enligt 28 § lagen om arbetsavtal (320/70) har en arbetstagar, sedan arbetsförhållandet fortgått minst en månad, medan arbetsförhållandet fortgår rätt att få lön för sin sjukdomstid under de sju vardagar som följer efter den dag arbetsoförmågan började. I allmänhet har denna tid förlängts genom kollektivavtal. Reglerna har tolkats så, att de inte står i strid med varandra.

De föreslagna ändringarna i sjukförsäkringslagen är inte i konflikt med den ovan nämnda konventionen som binder Finland, eftersom den karenstid som är förknippad med förmånen inte blir längre än tre dagar.

Till lantbruksföretagare betalas ersättning särskilt för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen, vilken det stadgas om i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/91). Enligt lagen betalas dagpenning för varje veckodag under den tid då arbetsoförmågan fortgår, med undantag av den dag då arbetsoförmågan inträdde, högst till utgången av den självrisktid som nämns i 1 § i lagen. Dagpenning betalas dock inte, om inte lantbruksföretagaren under självrisktiden varit oförmögen att utföra sitt arbete under minst tre dagar i följd med undantag av den dag då arbetsoförmågan inträdde. Det föreslås att självrisktiden för lantbruksföretagarnas sjukdagpenning inte

ändras. Avsikten är att förmånen beaktas i lantbruksinkomsten fr.o.m. av 1993.

Enligt 11 a § 1 mom. (471/81) sjukförsäkringslagen får en kommun i ersättning för kostnaderna för sjuktransport som anordnats genom hälsovårdscentralers försorg för fullgörande av den skyldighet som nämns i 14 § 1 mom. 3 punkten folkhälsolagen ett belopp som betalas enligt fastställd taxa eller som, ifall avgift får uppbäras av försäkrad i enlighet med vad därom särskilt stadgas, utgör skillnaden mellan beloppet enligt taxan och det nämnda beloppet. Sjuktransporten är det enda område inom den kommunala social- och hälsovården till vilken också sjukförsäkringsersättning betalas. Det skulle vara motiverat att frångå utbetalningen av sjuktransportersättning till hälsovårdscentraler liksom man har frångått andra ersättningar till hälsovårdscentraler i samband med revideringen av statsandelssystemet, eftersom kommunerna genom statsandelssystemet får andel i sjuktransportkostnaderna. Därför föreslås att stadgandet i 11 a § sjukförsäkringslagen om sjuktransportersättning till hälsovårdscentraler upphävs fr.o.m. den 1 januari 1993, då kommunerna framöver endast får statsandel för sjuktransportkostnaderna. För tjänster som kommunen tillhandahåller skall i allmänhet inte betalas sjukförsäkringersättning. Samtidigt bör 4 § 2 mom. sjukförsäkringslagen upphävas som onödigt och hänvisningarna till 11 a § i 13 § (75/72), 30 b § (471/81) och 57 § 4 mom. (745/78) slopas. Om anordnande av sjuktransport stadgas särskilt.

Trafikministeriet torde inte längre fr.o.m. ingången av 1993 fastställa den taxa för sjuktransportfordon som hittills enligt sjukförsäkringslagen har utgjort grund för betalningen av resekostnadsersättningar till försäkrade. Trots att avsikten är att sjuktransport med sjuktransportfordon fr.o.m. det att statsandelreformen träder i kraft vid ingången av 1993 skall ske på kommunens bekostnad, torde man i en del fall bli tvungen att betala kostnaderna av sjukförsäkringen. Därför borde ersättningsgrund enligt vilken den försäkrade har rätt att få ersättning för en sådan resa som gjorts med sjuktransportfordon och som inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna sjuktransport. Folkpensionsanstalten bör vid behov kunna fastställa ersättningsgrunden också för andra fordon för att resekostnadsersättningarna inte skall stiga oskäligt mycket. Det föreslås att en

ändring som gäller detta görs i 11 § sjukförsäkringslagen.

Enligt 29 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (745/78) har en arbetsgivare rätt att av folkpensionsanstalten få ersättning för kostnader som åsamkats genom anordnandet av företagshälsovård som stadgats eller bestämts såsom hans skyldighet. Samma rätt har även en företagare eller någon annan som utför eget arbete. Om en hälsovårdscentral har gett en företagare eller någon annan som utför eget arbete företagshälsovård, har den kommun som upprätthåller hälsovårdscentralen rätt att av folkpensionsanstalten få ersättning för denna service. En arbetsgivare har dessutom rätt att få ersättning för företagshälsovård och annan hälsovård som han frivilligt ordnat för sina arbetstagare eller deras familjemedlemmar.

Om storleken av den ersättning som betalas för kostnaderna för företagshälsovården stadgas i 29 a § sjukförsäkringslagen. Enligt den fastställer statsrådet de grunder enligt vilka de kostnader som företagshälsovården och den övriga hälsovården medför ersätts till 50 % på det sätt som folkpensionsanstalten närmare bestämmer. Av statsekonomiska orsaker föreslås att den andel av sådan företagshälsovård eller annan hälsovård som nämns i 29 § sjukförsäkringslagen och som ersätts sänks från 50 % till 45 %.

Riksdagen har i sitt svar på regeringens proposition (RP 85/92 rd) med förslag till lager om temporär ändring av sjukförsäkringslagen samt av lagar som har samband med den förutsatt, att regeringen inte vidtar flera åtgärder som sänker ersättningsnivån inom sjukförsäkringen. Av statsekonomiska orsaker är de nämnda åtgärderna i syfte att sänka sjukförsäkringsutgifterna ändå av nöden.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

De föreslagna ändringarna innebär minskningar i utgifterna för sjukförsäkringen år 1993 som följer:

En förlängning av giltighetstiden för de temporära ändringarna i nivån för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen så att de blir permanenta och den ytterligare ändringen av nivån på dagpenningen medför inbesparingar på ca 500 milj. mk i dagpenning utgifterna. En förlängning av självrisktiden för dagpenningen

innebär dessutom en inbesparing på ca 200 milj. mk. En förkortning av föräldrapenningsperioden som motsvarar faderskapsledigheten medför inbesparingar på uppskattningsvis 80 milj. mk i sjukförsäkringsutgifterna.

En fortsatt sänkning i grundersättningen för läkemedel och kliniska näringspreparat, sänkningen av ersättningsprocenten till 75 % beträffande de läkemedel och kliniska näringspreparat, som ersätts till 80 % och höjningen av den årliga självriskandelen för läkemedelskostnader till 3 700 mk medför en inbesparing på ca 230 milj. mk. En fortsatt ändring i ersättandet av receptfria läkemedel sparar ca 25 milj. mk i utgifter för sjukförsäkringen. Dessutom medför de föreslagna ändringarna gällande ersättning för resekostnader en inbesparing på ca 47 milj. mk. Sammanlagt utgör verkningarna av de inbesparingar som hänför sig sjukvårdsersättningarna ca 300 milj. mk.

Genom att avskaffa kommunens rätt till sjukförsäkringsersättning för de sjuktransporter den arrangerar sparar ca 70 milj. mk i utgifter för sjukförsäkringen. Ett anslag av motsvarande storlek har beaktats som tillägg under momentet 33.32.30, som gäller av kommunerna anordnad social- och hälsovård.

De inbesparingar i sjukförsäkringsutgifterna som ingår i regeringspropositionen utgör år 1993 ca 1 150 milj. mk.

På grund av ikraftträdelsestadgandet i lagen medför inte ändringen av ersättningsprocenten för företagshälsovården från 50 till 45 några inbesparingar för staten år 1993 per år. Fr.o.m. 1994 uppnås en inbesparing på ca 80 milj. mk.

3. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet.

4. Samband med andra propositioner

Till riksdagen har avlåtits regeringens proposition till lag om ändring av läkemedelslagen och lag om ändring av 5 a och 9 §§ sjukförsäkringslagen (RP 118/92 rd), i vilka föreslås att 5 a § sjukförsäkringslagen, som föreslås bli ändrad även i denna proposition, ändras. I propositionen föreslås att kravet på ett skäligt pris på läkemedelspreparat som hänför sig till beviljande av försäljningstillstånd upphävs i läkeme-

delslagen. Avsikten är att i sjukförsäkringslagen skall stadgas om det pris som utgör ersättningsgrund. Det skäligen partipris som läggs som grund för ersättningen fastställs av läkemedelsersättningsnämnden som arbetar i samband med social- och hälsovårdsministeriet. Om preparatet inte har en godkänd ersättningsgrund ersätts det inte med stöd av sjukförsäkringslagen. Om lagens ikraftträdande stadgas särskilt genom förordning.

5. Ikraftträdande

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1993. Ändringarna gällande fastställandet av nivån för sjukdagpenningen föreslås träda i kraft så att de tillämpas på den dagpenning som hänför sig till tiden efter ikraftträdandet och på rehabiliteringsdagpenning som börjar betalas efter ikraftträdandet. Avsikten är att de stadganden som gäller ändring av självrisktiden skall träda i kraft så att dessa tillämpas på självrisktid som börjar efter ikraftträdandet. Den minskning i föräldrapenningsperioden som motsvarar faderskapsledigheten skall gälla havandeskap där den beräknade tidpunkten för nedkomsten är den 1 januari 1993 eller senare. Det är dock skäligt att den gamla lagen skall tillämpas i sådana fall då havandeskapet avbrutits långt före den beräknade tidpunkten för nedkomsten.

Ändringen av ersättningsprocenten för företagshälsovården föreslås träda i kraft så att på kostnaderna tillämpas den lag som varit i kraft

före denna lagändring, om arbetsgivarens räkenskapsperiod har börjat 1992 eller tidigare och avslutas 1993.

6. Lagstiftningsordning

Under riksdagsbehandlingen av ändringen av 66 § riksdagsordningen (818/92), som trädde i kraft den 1 september 1992, har riksdagens grundlagsutskott i sitt betänkande (GrUB 7/1992 rd) till social- och hälsovårdsutskottet om regeringens proposition till lag om ändring av riksdagsordningen (RP 234/1991 rd) konstaterat, att ett skydd i form av möjligheten att lämna ett lagförslag vilande skall beredas en viss materiell minimiutkomstnivå och inte vissa fördelar i sig själv. Dessutom kan man enligt betänkandet utan möjligheten att lämna ett lagförslag vilande i viss grad ingripa i det lagstadgade grundutkomstskyddet, förutsatt att de, för vilka förmånen som helhet utgående från grundutkomstskyddet är nödvändig, fortsättningsvis får den till ett tillräckligt stort belopp.

De ändringsförslag som ingår i denna regeringsproposition kan inte med baktanke av ovan nämnda betänkande av grundlagsutskottet anses hota grundutkomstskyddet för någon så att ändringarna skulle försvaga det lagstadgade grundutkomstskyddet så som avses i 66 § riksdagsordningen. På grund av tolkningsmöjligheterna i saken anser regeringen det ändå vara önsvärt att begära ett utlåtande av grundlagsutskottet i saken.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 28 januari 1972 (75/72), och
ändras 5 a §, 9 § 1—3 mom., 10 § 1 mom., 11 a och 13 §§, 16 3 1 mom., 19 § 1 mom., 23 § 2—4 och 7 mom., 29 a § 1 mom., 30 § 3 mom. 7 punkten, 30 b § och 57 § 4 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 5 a § i lag av den 31 december 1987 (1286/87), 9 § 1—3 mom., 10 § 1 mom., 16 § 1 mom. och 29 a § 1 mom. i lag av den 30 december 1991 (1714/91), 11 a § ändrad genom lagar av den 26 juni 1981 och den 3 augusti 1992 (471/81 och 735/92), 13 § i nämnda lag av den 28 januari 1972, 23 § 2—4 och 7 mom. i lag av den 28 december 1990 (1324/90), 30 § 3 mom. 7 punkten i lag av den 22 december 1989 (1255/89), 30 b § i nämnda lag av den 26 juni 1981 och 57 § 4 mom. i lag av den 29 september 1978 (745/78), samt
fogas till 11 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 15 juni 1973 och den 26 juni 1981 (496/73 och 495/81) ett nytt 4 mom. som följer:

5 a §

Med läkemedel som skall ersättas enligt 5 § 1 mom. 3 punkten förstås ett i läkemedelslagen (395/87) avsett läkemedel vars ändamål är att vid invärtes eller utvärtes bruk bota eller lindra sjukdom eller sjukdomssymptom och som får säljas endast mot recept, dock inte naturmedel eller homeopatiska och antroposofiska preparat. Med läkemedel som skall ersättas förstås dessutom vissa genom social- och hälsovårdsministeriets beslut angivna läkemedel som får säljas utan recept. Med kliniskt näringspreparat förstås ett preparat som vid behandling av sjukdom används för att helt eller delvis ersätta eller komplettera diet.

9 §

Läkemedel som avses i 5 § 1 mom. 3 punkten och 5 b § 1 mom. 3 punkten samt salvbas som avses i 3 a-punkten ersätts med 40 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 45 mark. Läkemedel som används vid svåra och långvariga sjukdomar ersätts likväl helt och hållet eller till 75 procent enligt vad som bestäms genom beslut av statsrådet. Då ersättningsnivån bestäms, skall beaktas sjukdomens art samt i vilken mån läkemedlet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt. Statsrådet skall i beslutet bestämma vad som skall anses som svår och långvarig sjukdom.

Kliniska näringspreparat som behövs vid behandlingen av en svår sjukdom ersätts med 40 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 45 mark, eller till 75 procent, enligt vad som bestäms genom beslut

av statsrådet. Då ersättningsnivån bestäms, skall det beaktas i vilken mån preparaten är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktiga. Statsrådet skall i beslutet bestämma vad som skall anses som svår sjukdom enligt detta moment.

Om det sammanlagda beloppet av de icke ersatta kostnader som den försäkrade under samma kalenderår haft för sådana läkemedel och kliniska näringspreparat samt sådan salvbas som ersätts delvis enligt denna paragraf överstiger 3 700 mark (*årlig självriskandel*), ersätts det överskjutande beloppet till fullo. Denna ersättning kan likväl helt eller delvis förvägras om den försäkrade handlade svikligt då han sökte ersättning eller om det föreligger andra särskilda skäl som beror av den försäkrade.

10 §

Den försäkrade skall få full ersättning för resekostnader som beror på besök hos läkare, tandläkare, sjukvårdsanstalt, laboratorium eller röntgeninstitut eller hos någon som har behörig yrkesutbildning, till den del kostnaderna för en enkel resa överstiger 50 mark (*självriskandel*). Detta gäller också ersättning för resekostnader som beror på patientbesök av en läkare, tandläkare eller någon som har behörig yrkesutbildning. Om de resekostnader som den försäkrade själv skall betala enligt denna paragraf under samma kalenderår överstiger 1 500 mark (*årlig självriskandel*), skall den överskjutande delen helt och hållet ersättas. När den årliga självriskandelen räknas ut beaktas även

de kostnader som den försäkrade har betalt till en hälsovårdscentral för sjuktransport.

11 §

Folkpensionsantalten kan vid behov för sjuktransportfordon och andra fordon fastställa ersättningsgrunder enligt vilka den försäkrade har rätt att få ersättning för resekostnaderna.

11 a §

Med stöd av sjukförsäkringslagen betalas inte ersättning till försäkrad för belopp han betalt till hälsovårdscentral för sjukvård eller sjuktransport.

Ersättning enligt sjukförsäkringslagen betalas inte heller för kostnader för sjukvård eller sjuktransport om sjukvården eller sjuktransporten har ordnats så som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92) eller om det de facto är fråga om ett sådant arrangemang som avses i nämnda lagrum.

13 §

Grunderna för ovan i 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom. avsedda taxor bestäms av social- och hälsovårdsministeriet och taxorna fastställs av folkpensionsanstalten.

16 §

Dagpenningen per dag är minimidagpenningen, 63 mark, ökad med 30 procent av en trehundrededel av den försäkrades vid beskattningen konstaterade arbetsinkomster under det kalenderår som anges i förordning, till den del arbetsinkomsterna inte överstiger 37 800 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 37 800 mark, men inte 113 890 mark, är dagpenningen beträffande den del som överstiger 37 800 mark 66 procent av trehundredelen av det belopp som överstiger 37 800 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 113 890 mark, är dagpenningen för den del som överstiger 113 890 mark 40 procent av trehundredelen av det belopp som överstiger 113 890 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 189 810 mark, är dagpenningen för den del som överstiger 189 810 mark 25 procent av trehundredelen av det belopp som överstiger 189 810 mark. Har den försäkrade under ovan angiven tid inte haft arbetsinkomster eller har beskattning verkställts enligt uppskattning på det sätt som nämns i 72 § 1

mom. 3 punkten beskattningslagen (482/58) på grund av att ingen skattedeklaration har avgetts, skall dagpenningen per dag vara lika stor som minimidagpenningen.

19 §

Dagpenning betalas för varje vardag, dock inte för den dag då arbetsoförmågan inträdde ej heller för de nio närmast följande vardagarna. Är den försäkrade på grund av arten av sitt arbete regelbundet i arbete på söndagar, helgdagar, självständighetsdagen eller första maj likställs dessa dagar med vardag vid beräkandet av den ovan nämnda tiden om nio dagar, förutsatt att han om han inte hade insjuknat skulle ha varit skyldig att vara i arbete även nämnda dagar.

23 §

Föräldrapenning betalas till barnets moder eller fader från utgången av moderskapspenningsperioden tills 263 vardagar har förflutit från periodens början, den första utbetalningsdagen medräknad. Den tid för vilken föräldrapenning betalas förlängs med 60 vardagar, då två eller flera barn har fötts samtidigt.

En försäkrad som avses i 21 § 3 mom. har rätt till faderskapspenning som betalas för 6 vardagar antingen under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden. Dessutom betalas faderskapspenning för minst 6 och högst 12 vardagar i samband med barnets födelse. Till en fader som fullgör värnplikt i aktiv tjänst eller fullgör vapenfri tjänst eller som i egenskap av reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller till en fader som fullgör civiltjänst betalas faderskapspenning på motsvarande sätt för den tid under vilken han har semester eller faderskapsledighet. Faderskapspenningen är härvid lika stor som minimidagpenningen.

På grund av vården av adoptivbarn betalas föräldrapenning till en försäkrad som avses i 21 § 4 mom. eller till hans make för varje vardag under vilken vården fortgår till 234 vardagar har förflutit från barnets födelse, dock för minst 100 vardagar.

Anmälan om fördelning av föräldrapenningsperioden mellan föräldrarna eller mellan försäkrade som avses i 21 § 4 mom., anmälan om

mottagare av föräldrapenning och anmälan om förändringar som inverkar på utbetalningen av moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapeningen skall göras så som stadgas genom förordning.

29 a §

Statsrådet fastställer de grunder enligt vilka de kostnader som avses i 29 § 1—3 mom. erätts till 45 procent så som folkpensionsanstalten närmare bestämmer. Innan grunderna fastställs skall den delegation som avses i 8 § lagen om företagshälsovård beredas möjlighet att avge utlåtande i saken.

30 §

Förmåner enligt denna lag skall sökas som följer:

7) rätt att få läkemedel som används vid svår och långvarig sjukdom ersätta helt eller till 75 procent samt att få kliniska näringspreparat och motsvarande produkter delvis ersätta, senast inom 30 dagar efter att de kostnader uppkom för vilka ersättning önskas.

30 b §

För ovan i 29 § 2 mom. avsedda kostnader skall kommun inom sex månader från det företagshälsovårdstjänst givits till socialförsäkringskommissionen inlämna redovisning såsom genom förordning närmare stadgas. Trots för-

sening kan ersättning beviljas antingen till fullt belopp eller delvis, om det måste anses oskäligt att förvägra denna.

57 §

Vad som stadgas i denna paragraf tillämpas på motsvarande sätt i de ovan i 29 och 30 a §§ avsedda fall, då kommun, arbetsgivare, företagare eller annan som utför eget arbete eller försäkrad erhållit obehörig förmån.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Det belopp som anges i 9 § 3 mom. motsvarar det poängtal för det officiella levnadskostnadsindexet enligt vilket storleken av de folkpensioner som skall betalas i januari 1993 har beräknats.

Stadgandena i 16 § 1 mom. skall tillämpas på dagpenning som hänför sig till tiden efter ikraftträdandet och stadgandena i 19 § 1 mom. på självrisktid som börjar efter ikraftträdandet. De belopp som nämns i 16 § anses motsvara den allmänna lönenivån 1992. Stadgandena i lagens 23 § tillämpas när den beräknade tiden för nedkomsten är den 1 januari 1993 eller senare dock så, att om havandeskapet har upphört före den 25 november 1992 tillämpas stadgandena i 23 § sådana de lyder i den tidigare lagen.

På kostnader enligt 29 a § 1 mom. tillämpas de stadganden som gällde innan lagen träder i kraft, om arbetsgivarens räkenskapsperiod har börjat 1992 eller tidigare och avslutas 1993.

2.

Lag

om ändring av 9 § lagen om rehabiliteringspenning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 9 § 1 mom. lagen den 27 mars 1991 om rehabiliteringspenning (611/91) som följer:

9 §

Självrisktid

Rehabiliteringspenning betalas inte för en självrisktid som omfattar den dag rehabiliteringen inleds och de nio följande vardagarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Lagen tillämpas på självrisktid som börjar efter ikraftträdandet.

3.

L a g**om upphävande av lagen om temporär ändring av 14 § lagen om rehabiliteringspenning**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §
Härmed upphävs lagen den 8 juli 1992 om
temporär ändring av 14 § lagen om rehabilite-
ringspenning (627/92).

2 §
Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Helsingfors den 20 november 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

1.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 28 januari 1972 (75/72), och

ändras 5 a §, 9 § 1—3 mom., 10 § 1 mom., 11 a och 13 §§, 16 § 1 mom., 19 § 1 mom., 23 § 2—4 och 7 mom., 29 a § 1 mom., 30 § 3 mom. 7 punkten, 30 b § och 57 § 4 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 5 a § i lag av den 31 december 1987 (1286/87), 9 § 1—3 mom., 10 § 1 mom., 16 § 1 mom. och 29 a § 1 mom. i lag av den 30 december 1991 (1714/91), 11 a § ändrad genom lagar av den 26 juni 1981 och den 3 augusti 1992 (471/81 och 735/92), 13 § i nämnda lag av den 28 januari 1972, 23 § 2—4 och 7 mom. i lag av den 28 december 1990 (1324/90), 30 § 3 mom. 7 punkten i lag av den 22 december 1989 (1255/89), 30 b § i nämnda lag av den 26 juni 1981 och 57 § 4 mom. i lag av den 29 september 1978 (745/78), samt

fogas till 11 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 15 juni 1973 och den 26 juni 1981 (496/73 och 495/81) ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Kommun äger rätt att, utan hinder av vad annorstädes i denna lag stadgas, utfå ersättning för kostnader för sjukvård, som givits försäkrad genom i folkhälsolagen (66/72) avsedd hälsovårdscentrals försorg, i enlighet med vad nedan i 11 a, 13, 30 b och 52—57 §§ stadgas.

(2 mom. upphävs)

5 a §

Med läkemedel som skall ersättas enligt 5 § 1 mom. 3 punkten förstås ett läkemedel som avses i läkemedelslagen och vars ändamål är att vid invärtes eller utvärtes bruk bota eller lindra sjukdom eller sjukdomssymptom. Med kliniskt näringspreparat förstås ett preparat som vid behandling av sjukdom används för att helt eller delvis ersätta eller komplettera diet.

5 a §

Med läkemedel som skall ersättas enligt 5 § 1 mom. 3 punkten förstås ett i läkemedelslagen (395/87) avsett läkemedel vars ändamål är att vid invärtes eller utvärtes bruk bota eller lindra sjukdom eller sjukdomssymptom och som får säljas endast mot recept, dock inte naturmedel eller homeopatiska och antroposofiska preparat. Med läkemedel som skall ersättas förstås dessutom vissa genom social- och hälsovårdsministeriets beslut angivna läkemedel som får säljas utan recept. Med kliniskt näringspreparat förstås ett preparat som vid behandling av sjukdom används för att helt eller delvis ersätta eller komplettera diet.

9 §

Läkemedel som avses i 5 § 1 mom. 3 punkten och 5 b § 1 mom. 3 punkten samt salvbas som avses i 3 a-punkten ersätts med hälften av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger

9 §

Läkemedel som avses i 5 § 1 mom. 3 punkten och 5 b § 1 mom. 3 punkten samt salvbas som avses i 3 a-punkten ersätts med 40 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle över-

Gällande lydelse

45 mark. Läkemedel som används vid svår och långvarig sjukdom ersätts likväl helt och hållet eller till 80 procent enligt vad som bestäms genom beslut av statsrådet. Då ersättningsnivån bestäms, skall beaktas sjukdomens art samt i vilken mån läkemedlet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt. Statsrådet skall i beslutet bestämma vad som skall anses som svår och långvarig sjukdom.

Kliniska näringspreparat som behövs vid behandling av en svår sjukdom ersätts med hälften av det belopp som vid varje inköpstillefälle överstiger 45 mark, eller till 75 procent, enligt vad som bestäms genom beslut av statsrådet. Då ersättningsnivån bestäms, skall det beaktas i vilken mån preparaten är nödvändiga och ekonomiskt fördelaktiga. Statsrådet skall i beslutet bestämma vad som skall anses som svår sjukdom enligt detta moment.

Om det sammanlagda beloppet av de icke ersatta kostnader som den försäkrade under samma kalenderår haft för sådana läkemedel och kliniska näringspreparat samt sådan salvas som ersätts delvis enligt denna paragraf, överstiger 2 500 mark, ersätts det överskjutande beloppet till fullo. Denna ersättning kan likväl helt eller delvis förvägras om den försäkrade handlade svikligt då han sökte ersättning eller om det föreligger andra särskilda skäl som beror av den försäkrade.

10 §

Den försäkrade skall få full ersättning för resekostnader som beror på besök hos läkare, tandläkare, sjukvårdsanstalt, laboratorium eller röntgeninstitut eller hos någon som har behörig yrkesutbildning, till den del kostnaderna för en enkel resa överstiger 35 mark (*självriskandel*). Detsamma gäller ersättning för resekostnader som beror på patientbesök av en läkare, tandläkare eller någon som har behörig yrkesutbildning. Om de resekostnader som den försäkrade själv skall betala enligt denna paragraf under samma kalenderår överstiger 700 mark (*årlig självriskandel*), skall den överskjutande delen helt och hållet ersättas. När den årliga självriskandelen räknas ut beaktas även de kostnader som den försäkrade har betalt till en hälsovårdscentral för sjuktransport.

Föreslagen lydelse

stiger 45 mark. Läkemedel som används vid *svåra och långvariga sjukdomar* ersätts likväl helt och hållet eller till 75 procent enligt vad som bestäms genom beslut av statsrådet. Då ersättningsnivån bestäms, skall beaktas sjukdomens art samt i vilken mån läkemedlet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt. Statsrådet skall i beslutet bestämma vad som skall anses som svår och långvarig sjukdom.

Kliniska näringspreparat som behövs vid *behandlingen* av en svår sjukdom ersätts med 40 procent av det belopp som vid varje inköpstillefälle överstiger 45 mark, eller till 75 procent, enligt vad som bestäms genom beslut av statsrådet. Då ersättningsnivån bestäms, skall det beaktas i vilken mån preparaten är nödvändiga och ekonomiskt fördelaktiga. Statsrådet skall i beslutet bestämma vad som skall anses som svår sjukdom enligt detta moment.

Om det sammanlagda beloppet av de icke ersatta kostnader som den försäkrade under samma kalenderår haft för sådana läkemedel och kliniska näringspreparat samt sådan salvas som ersätts delvis enligt denna paragraf överstiger 3 700 mark (*årlig självriskandel*), ersätts det överskjutande beloppet till fullo. Denna ersättning kan likväl helt eller delvis förvägras om den försäkrade handlade svikligt då han sökte ersättning eller om det föreligger andra särskilda skäl som beror av den försäkrade.

10 §

Den försäkrade skall få full ersättning för resekostnader som beror på besök hos läkare, tandläkare, sjukvårdsanstalt, laboratorium eller röntgeninstitut eller hos någon som har behörig yrkesutbildning, till den del kostnaderna för en enkel resa överstiger 50 mark (*självriskandel*). *Detta gäller också* ersättning för resekostnader som beror på patientbesök av en läkare, tandläkare eller någon som har behörig yrkesutbildning. Om de resekostnader som den försäkrade själv skall betala enligt denna paragraf under samma kalenderår överstiger 1 500 mark (*årlig självriskandel*), skall den överskjutande delen helt och hållet ersättas. När den årliga självriskandelen räknas ut beaktas även de kostnader som den försäkrade har betalt till en hälsovårdscentral för sjuktransport.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

11 a §
För kostnaderna för ovan i 5 § avsedd sjuktransport som anordnats genom hälsovårdscentrals försorg för fullgörande av den skyldighet som nämns i 14 § 1 mom. 3 punkten folkhälso-lagen erhåller kommun i ersättning ett belopp som utgår enligt fastställd taxa eller som, försävt avgift får uppbäras av försäkrad i enlighet med vad som särskilt stadgas, utgör skillnaden mellan beloppet enligt taxan och det nämnda beloppet. Med stöd av denna lag utgår inte ersättning till försäkrad för det belopp som denne betalt till hälsovårdscentral för sjuktransport.

Med stöd av denna lag utgår inte ersättning till försäkrad för belopp som denna erlagt till hälsovårdscentral för sjukvård, ej heller till kommun för sådan sjuktransport som med stöd av annan lag än folkhälso-lagen är kostnadsfri för den försäkrade.

Ersättning enligt denna lag betalas inte för sjukvårdskostnader med undantag av i 1 mom. avsedd ersättning för sjuktransport, om sjukvården har ordnats så som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92) eller om det i verkligheten är fråga om ett sådant arrangemang som avses i nämnda lagrum.

13 §

Grunderna för ovan i 7 § 1 mom., 8 § 1 mom. och 11 a § 1 mom. avsedda taxor bestämmas av social- och hälsovårdsministeriet och taxorna fastställas av folkpensionsanstalten.

16 §

Dagpenningen per dag är minimidagpenningen, 59,75 mark, ökad med 30 procent av en trehundrededel av den försäkrades vid beskattningen konstaterade arbetsinkomster under det kalenderår som anges i förordning, dock minst 80 procent av en trehundrededel av arbetsinkomsterna, om dessa inte överstiger 36 800 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 36 800 mark, men inte 108 000 mark, är dagpenningen

Folkpensionsantalten kan vid behov för sjuktransportfordon och andra fordon fastställa ersättningsgrunder enligt vilka den försäkrade har rätt att få ersättning för resekostnaderna.

11 a §

Med stöd av sjukförsäkringslagen betalas inte ersättning till försäkrad för belopp han betalt till hälsovårdscentral för sjukvård eller sjuktransport.

Ersättning enligt sjukförsäkringslagen betalas inte heller för kostnader för sjukvård eller sjuktransport om sjukvården eller sjuktransporten har ordnats så som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92) eller om det *de facto* är fråga om ett sådant arrangemang som avses i nämnda lagrum.

13 §

Grunderna för ovan i 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom. avsedda taxor bestäms av social- och hälsovårdsministeriet och taxorna fastställs av folkpensionsanstalten.

16 §

Dagpenningen per dag är minimidagpenningen, 63 mark, ökad med 30 procent av en trehundrededel av den försäkrades vid beskattningen konstaterade arbetsinkomster under det kalenderår som anges i förordning, till den del arbetsinkomsterna inte överstiger 37 800 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 37 800 mark, men inte 113 890 mark, är dagpenningen beträffande den del som överstiger 37 800 mark 66

Gällande lydelse

80 procent av en trehundrededel av 36 000 mark, ökat med 75 procent av trehundrededelen av det belopp som överstiger 36 000 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 108 000 mark, är dagpenningen för den del som överstiger 108 000 mark 45 procent av trehundrededelen av det belopp som överstiger 108 000 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 180 000 mark, är dagpenningen för den del som överstiger 180 000 mark 25 procent av trehundrededelen av det belopp som överstiger 180 000 mark. Har den försäkrade under ovan angiven tid inte haft arbetsinkomster eller har beskattning verkställt enligt uppskattning på det sätt som nämns i 72 § 1 mom. 3 punkten beskattningsslagen (482/58) på grund av att ingen skattedeklaration har avgetts, skall dagpenningen per dag vara lika stor som minimidagpenningen.

19 §

Dagpenning utgår för varje vardag, dock inte för den dag då arbetsoförmågan inträdde ej heller för de sju närmast följande vardagarna. Är den försäkrade på grund av arten av sitt arbete regelbundet i arbete på söndagar, helgdagar, självständighetsdagen eller första maj, likställs sagda dagar med vardag vid beräkandet av förenämnda tid om sju dagar, förutsatt att han, om han inte hade insjuknat skulle ha varit pliktig att vara i arbete även nämnda dagar.

Föreslagen lydelse

procent av trehundrededelen av det belopp som överstiger 37 800 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 113 890 mark, är dagpenningen för den del som överstiger 113 890 mark 40 procent av trehundrededelen av det belopp som överstiger 113 890 mark. Överstiger arbetsinkomsterna 189 810 mark, är dagpenningen för den del som överstiger 189 810 mark 25 procent av trehundrededelen av det belopp som överstiger 189 810 mark. Har den försäkrade under ovan angiven tid inte haft arbetsinkomster eller har beskattning verkställt enligt uppskattning på det sätt som nämns i 72 § 1 mom. 3 punkten beskattningsslagen (482/58) på grund av att ingen skattedeklaration har avgetts, skall dagpenningen per dag vara lika stor som minimidagpenningen.

19 §

Dagpenning betalas för varje vardag, dock inte för den dag då arbetsoförmågan inträdde ej heller för de *nio* närmast följande vardagarna. Är den försäkrade på grund av arten av sitt arbete regelbundet i arbete på söndagar, helgdagar, självständighetsdagen eller första maj likställs *dessa* dagar med vardag vid beräkandet av den *ovan nämnda tiden* om *nio* dagar, förutsatt att han om han inte hade insjuknat skulle ha varit *skyldig* att vara i arbete även nämnda dagar.

23 §

Föräldrapenning betalas från utgången av moderskapspenningsperioden tills 275 vardagar har förflutit från periodens början, den första utbetalningsdagen medräknad, *om inte något annat följer av 3 mom.* Den tid för vilken föräldrapenning betalas förlängs med 60 vardagar, då två eller flera barn har fötts samtidigt.

En försäkrad som avses i 21 § 3 mom. har rätt till faderskapspenning som betalas för 6 vardagar antingen under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden. Dessutom betalas faderskapspenning för minst 6 och högst 12 vardagar i samband med barnets födelse, *om föräldrarna kommer överens om detta, varvid föräldrapenningsperioden förkortas på motsva-*

Föräldrapenning betalas *till barnets moder eller fader* från utgången av moderskapspenningsperioden tills 263 vardagar har förflutit från periodens början, den första utbetalningsdagen medräknad. Den tid för vilken föräldrapenning betalas förlängs med 60 vardagar, då två eller flera barn har fötts samtidigt.

En försäkrad som avses i 21 § 3 mom. har rätt till faderskapspenning som betalas för 6 vardagar antingen under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden. Dessutom betalas faderskapspenning för minst 6 och högst 12 vardagar i samband med barnets födelse. Till en fader som fullgör värnplikt i aktiv tjänst eller fullgör vapenfri tjänst eller som i egenskap

Gällande lydelse

rande sätt. Till en fader som fullgör värnplikt i aktiv tjänst eller fullgör vapenfri tjänst eller som i egenskap av reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller till en fader som fullgör civiltjänst betalas faderskapspenning på motsvarande sätt för den tid under vilken han har semester eller faderskapsledighet. Faderskapspenningen är härvid lika stor som minimidagpenningen.

På grund av vården av adoptivbarn betalas föräldrapenning för varje vardag under vilken vården fortgår tills 246 vardagar har förflutit från barnets födelse, dock för minst 100 vardagar.

 Anmälan om fördelning av föräldrapenningsperioden mellan föräldrarna eller mellan försäkrade som avses i 21 § 4 mom., anmälan om mottagare av föräldrapenning, *avtal om faderskapspenning som inverkar på föräldrapenningsperiodens längd* och anmälan om förändringar som inverkar på utbetalningen av moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenningen skall göras *eller ingås* så som stadgas genom förordning.

29 a §

Statsrådet fastställer de grunder enligt vilka de kostnader som avses i 29 § 1—3 mom. ersätts till 50 procent så som folkpensionsanstalten närmare bestämmer. Innan grunderna fastställs skall den delegation som avses i 8 § lagen om företagshälsovård beredas möjlighet att avge utlåtande i saken.

30 §

 Förmåner enligt denna lag skall sökas som följer:

7) rätt att få läkemedel som används vid svår och långvarig sjukdom ersatta helt eller till 90 procent samt att få kliniska näringspreparat och motsvarande produkter delvis ersatta, senast inom 30 dagar efter att de kostnader uppkom för vilka ersättning önskas.

30 b §

För ovan i 11 a § och 29 § 2 mom. avsedda kostnader skall kommun inom sex månader från det *transporten företagits eller* företagshäl-

Föreslagen lydelse

av reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller till en fader som fullgör civiltjänst betalas faderskapspenning på motsvarande sätt för den tid under vilken han har semester eller faderskapsledighet. Faderskapspenningen är härvid lika stor som minimidagpenningen.

På grund av vården av adoptivbarn betalas föräldrapenning *till en försäkrad som avses i 21 § 4 mom. eller till hans make* för varje vardag under vilken vården fortgår till 234 vardagar har förflutit från barnets födelse, dock för minst 100 vardagar.

 Anmälan om fördelning av föräldrapenningsperioden mellan föräldrarna eller mellan försäkrade som avses i 21 § 4 mom., anmälan om mottagare av föräldrapenning och anmälan om förändringar som inverkar på utbetalningen av moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenningen skall göras så som stadgas genom förordning.

29 a §

Statsrådet fastställer de grunder enligt vilka de kostnader som avses i 29 § 1—3 mom. erätts till 45 procent så som folkpensionsanstalten närmare bestämmer. Innan grunderna fastställs skall den delegation som avses i 8 § lagen om företagshälsovård beredas möjlighet att avge utlåtande i saken.

7) rätt att få läkemedel som används vid svår och långvarig sjukdom ersatta helt eller till 75 procent samt att få kliniska näringspreparat och motsvarande produkter delvis ersatta, senast inom 30 dagar efter att de kostnader uppkom för vilka ersättning önskas.

30 b §

För ovan i 29 § 2 mom. avsedda kostnader skall kommun inom sex månader från det företagshälsovårdstjänst givits till socialförsäk-

Gällande lydelse

sovårdstjänst givits, till socialförsäkringskommissionen inlämna redovisning såsom genom förordning närmare stadgas. Trots försening kan ersättning beviljas antingen till fullt belopp eller delvis, om det måste anses oskäligt att förvägra denna.

Föreslagen lydelse

ringskommissionen inlämna redovisning såsom genom förordning närmare stadgas. Trots försening kan ersättning beviljas antingen till fullt belopp eller delvis, om det måste anses oskäligt att förvägra denna.

57 §

Vad i denna paragraf är stadgat äger motsvarande tillämpning i de ovan i 11 a, 29 och 30 a §§ avsedda fall, då kommun, arbetsgivare, företagare eller annan som utför eget arbete eller försäkrad erhållit obehörig förmån.

Vad som stadgas i denna paragraf tillämpas på motsvarande sätt i de ovan i 29 och 30 a §§ avsedda fall, då kommun, arbetsgivare, företagare eller annan som utför eget arbete eller försäkrad erhållit obehörig förmån.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Det belopp som anges i 9 § 3 mom. motsvarar det poängtal för det officiella levnadskostnadsindexet enligt vilket storleken av de folkpensioner som skall betalas i januari 1993 har beräknats.

Stadgandena i 16 § 1 mom. skall tillämpas på dagpenning som hänför sig till tiden efter ikraftträdandet och stadgandena i 19 § 1 mom. på självrisktid som börjar efter ikraftträdandet. De belopp som nämns i 16 § anses motsvara den allmänna lönenivån 1992. Stadgandena i lagens 23 § tillämpas när den beräknade tiden för nedkomsten är den 1 januari 1993 eller senare dock så, att om havandeskapet har upphört före den 25 november 1992 tillämpas stadgandena i 23 § sådana de lyder i den tidigare lagen.

På kostnader enligt 29 a § 1 mom. tillämpas de stadganden som gällde innan lagen träder i kraft, om arbetsgivarens räkenskapsperiod har börjat 1992 eller tidigare och avslutas 1993.

2.

Lag**om ändring av 9 § lagen om rehabiliteringspenning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 9 § 1 mom. lagen den 27 mars 1991 om rehabiliteringspenning (611/91) som följer:*Gällande lydelse*

9 §

Självrisktid

Rehabiliteringspenning betalas inte för en självrisktid som omfattar den dag rehabiliteringen begynner och de sju följande vardagarna.

Föreslagen lydelse

9 §

Självrisktid

Rehabiliteringspenning betalas inte för en självrisktid som omfattar den dag rehabiliteringen *inleds* och de *nio* följande vardagarna.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.
Lagen tillämpas på självrisktid som börjar efter ikraftträdandet.*
